

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Didaktikai Teológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6 Szak / Képesítés	Didaktikai teológia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Dogmatika: Istentan, szentháromságtan					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Vik János				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			Drd. András Szabolcs				
2.4 Tanulmányi év	2019- 2020	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					44
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					1
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja		94			
3.8 A félév össz-óraszámja		150			
3.9 Kreditszám		6			

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	• nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• táblával és vetítővel felszerelt előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• táblával és vetítővel felszerelt előadóterem

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A keresztény istenhit azonossága megőrzésének a képessége. • Az istentapasztalat tanúságtétele és a jelenkori kérdésföltevések, ellenvetések eleven összekapcsolására vonatkozó képesség. • Azon előfeltételekre vonatkozó reflexió képessége, amelyek fennállása esetén Jézus Krisztusról és a Szentlélekről, mint Istenről beszélhetünk. • A szentháromságtannal kapcsolatos nehézségek tudatosítása. • A szentháromságos monoteizmus megvallásának a képessége, melynek értelmében Isten az emberekért létező, az ő üdvösségüket szerző Istenként nyilatkozik meg. • A fogalmi feldolgozásnak az a képessége, melynek nyomán a szentháromságtan a keresztény teológia összegzéseként és foglalataként mutakozhat meg.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A kritikus gondolkodás, ill. reflexió képessége • A kooperatív tevékenység képessége • Digitális kompetenciák fejlődése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Annak felismerése és az érvelés útján történő megvizsgálása, hogy a keresztény gondolkodás összefüggésében Isten miként teszi magát megtapasztalhatóvá, mégpedig minden emberi vágyakozást és keresést megelőzve. • Annak megmutatása, hogy a hárm-as-egy Istenbe vetett hit megvallása, a konkrét monoteizmus megvallását jelenti, s hogy ez a keresztény válasz az ember istenkérdésére.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Annak felismerése, hogy az istenkérdés leggyakrabban ott és akkor kerül előtérbe, ahol és amikor a társadalmi határelményekkel összefonódva az egyedi ember mindenkori életterében föllelhető individuális határtapasztalatok, s az ezek értelmére és céljára vonatkozó kérdések merülnek fel: a végesség, a mulandóság, a szenvedés, a bűn és a halál. • Annak felmutatása, hogy a Szentháromságról nem lehet beszélni az üdvökonómiától függetlenül, hanem csak reflektálva az általa lehetővé tett és meghatározott történetre.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető előadás	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	
<i>Istentan</i> – Megközelítés; Bibliái alapok: Az Ószövetség népe és Istene, Jahve.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Sattler – Schneider: <i>Istentan</i> , 55–70.
<i>Istentan</i> – Bibliái alapok: Az Ószövetségi istenhit	Előadás, a hallgatók	Sattler – Schneider: <i>Istentan</i> , 71–87.

szisztematikus távlatban; Teológia a Názáreti Jézus nyomán.	interaktív bevonása	
<i>Istentan</i> – Dogmatörténeti fejlődés.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Sattler – Schneider: <i>Istentan</i> , 87–108.
<i>Istentan</i> – Szisztematikus reflexió.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Sattler – Schneider: <i>Istentan</i> , 108–126.
<i>Szentháromságtan</i> – Megközelítés; Bibliái alapok.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 499–509.
<i>Szentháromságtan</i> – Dogmatörténeti fejlődés: A szentháromságos keresztségi hit; A szentháromságtani fogalmak rögzítése.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 510–520.
<i>Szentháromságtan</i> – Dogmatörténeti fejlődés: A Nyugat „pszichológiai” szentháromságtana; Szentviktori Richárd és a ferences iskola; A szentháromságtan krízise.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 520–533.
<i>Szentháromságtan</i> – Szisztematikus reflexió: A vita jelenlegi állásáról; Isten értelmezése – A szentháromságtan hermeneutikájáról; Isten hármas egysége önközlésének ökonómiájában.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 534–547.
<i>Szentháromságtan</i> – Szisztematikus reflexió: „Ökonómiai” és „immanens” Szentháromság.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 547–558.
<i>Szentháromságtan</i> – Szisztematikus reflexió: Az önközlés: az isteni kapcsolat-képesség titka; A szentháromságtani személyfogalom problematikája.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 558–574.
<i>Szentháromságtan</i> – Szisztematikus reflexió: A három isteni személy lényegi egysége mint a vonatkozások valósága; A szentháromsági eredések és a személyi sajátosságok tana.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 575–588.
<i>Szentháromságtan</i> – Szisztematikus reflexió: Az üdvtörténeti küldések; A hármas-egy Isten titka és a hit élete.	Előadás, a hallgatók interaktív bevonása	Werbick: <i>Szentháromságtan</i> , 588–599.
Visszatekintés. Összegző előadás.	Előadás, a hallgatók interaktív	

	bevonása	
Kötelező szakirodalom:		
<p>1) Dorothea Sattler – Theodor Schneider: <i>Istentan</i>, in: Theodor Schneider (szerk.), <i>A dogmatika kézikönyve</i>, 1. kötet, Budapest 1998, 55–126.</p> <p>2) Jürgen Werbick: <i>Szentháromságtan</i>, in: Theodor Schneider (szerk.), <i>A dogmatika kézikönyve</i>, 2. kötet, Budapest 2000, 500–599.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés. Témák megbeszélése és kiosztása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	
Isten tulajdonságai a Szentírásban.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i>, Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127.</p> <p>- Joseph Ratzinger, <i>Bevezetés a keresztény hit világába</i>, Mentor, Marosvásárhely, 2008. 63-92.</p> <p>- Mehrle Tamás, <i>Egy az Isten</i>, Teológiai Kiskönyvtár, Róma, 1977. 9-32.</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Istenről beszélünk</i>, SZIT, Bp., 1969. 167-228.</p>
A kereszténység párbeszéde Istenről a más vallásokkal.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i>, Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127. 118-122.</p> <p>- Joseph Ratzinger, <i>Bevezetés a keresztény hit világába</i>, Mentor, Marosvásárhely, 2008. 93-140.</p> <p>- Gál Ferenc, <i>Istenről beszélünk</i>, SZIT, Bp., 1969. 49-52.</p> <p>- Norbert Fischer, <i>A filozófusok Istenkeresése</i>, Agapé, Szeged, 2001. 149-156. 235- 245.</p>
Az ateizmus.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- Vik János, <i>Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek, ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében</i>, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2017. 121-131.</p> <p>- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i>, Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127. 128-173.</p> <p>- Weissmahr Béla, <i>Isten léte és mivolta</i>, Teológiai Kiskönyvtár, Róma, 1980. 13-128.</p>

		<p>- Szabó Ferenc, <i>A rejtett Isten útjain. Párbeszéd a hitről</i>, Róma, 1980. 117-137.</p> <p>- Giovanni Martinetti, <i>A mai hit észérvei</i>, Kairosz, 2001. 13-17.</p>
Isten és az ember (szabadsága).	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i>, Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127. 175-198.</p> <p>- Paul Tillich, <i>Rendszeres teológia</i>, Osiris, Bp., 2002. 141-176.</p> <p>- Norbert Fischer, <i>A filozófusok Istenkeresése</i>, Agapé, Szeged, 2001. 149-156.</p> <p>- Karl Rahner, <i>A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába</i>, Agapé, Szeged, 1998. 50-84.</p>
Isten megismerhetősége.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i> , Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127. 114-117.
Beszél-e a Szentírás a Szentháromságról?	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- Gál Ferenc, <i>Istenről beszélünk</i> , SZIT, Bp., 1969. 108-118.
A nikaia-konstantinápolyi hitvallás szentháromságtana.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- Temesi József, <i>Kiért és miért testesült meg az Ige?</i>, Korda, Kecskemét, 1993. 40-43.</p> <p>- Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i>, SZIT, Bp., 1998. 292- 347.</p>
Immanens és üdvökonómiai szentháromságtan.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	<p>- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i>, Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127. 220-235.</p> <p>- Vidrányi Katalin, <i>Krisztológia és antropológia</i>, Osiris, Bp., 1998.161-215.</p> <p>- Henri de Lubac, <i>Isten útjain</i>, Vigilia, Bp., 1995. 153-173.</p> <p>- Karl Rahner, <i>A Szentháromság. Az üdvtörténet eredendő, transzcendens alapja</i>, L'Harmattan, 2007. 25-28.</p>
Szentháromságtani alapfogalmak.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- THE GREEK AND LATIN TRADITIONS REGARDING THE PROCESSION OF THE HOLY SPIRIT, Pontifical Council for Promoting Christian Unity. Forrás: http://www.ewtn.com/library/curia/pccufile.htm
Szentháromságtani modellek.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i> , SZIT, Bp., 1998. 348-351-355.

Eredések: a Fiú születése és a Szentlélek származása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- Vanyó László, <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i> , SZIT, Bp., 1998. 348-350. - Zamfir Korinna, <i>Ökumenikus teológia</i> , Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2007. 192-194.
A Szentháromság és az ember: üdvtörténeti küldések.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- Karl Rahner, <i>A Szentháromság. Az üdvtörténet eredendő, transzcendens alapja</i> , L'Harmattan, 2007. 44-46.
A Szentháromságos Istenről szóló beszéd napjainkban: nehézségek és lehetőségek.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	- Arthur Peacocke, <i>Egy tudományos kor teológiája</i> , Kalligram, Pozsony, 2011. 123-127. 220-235. - Paul Tillich, <i>Rendszeres teológia</i> , Osiris, Bp., 2002. 574-580. - Giovanni Martinetti, <i>A mai hit észérvei</i> , Kairosz, 2001. 33-37. - Karl Rahner, <i>A Szentháromság. Az üdvtörténet eredendő, transzcendens alapja</i> , L'Harmattan, 2007.

Könyvészet:

Peacocke, Arthur: *Egy tudományos kor teológiája*, Kalligram, Pozsony, 2011.

Rahner, Karl: *A Szentháromság. Az üdvtörténet eredendő, transzcendens alapja*, L'Harmattan, 2007.

Ratzinger, Joseph: *Bevezetés a keresztény hit világába*, Mentor, Marosvásárhely, 2008.

Tillich, Paul: *Rendszeres teológia*, Osiris, Budapest, 2002.

Vanyó László, *Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe*, Szent István Társulat, Budapest, 1998.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma összhangban van mindazzal, ami ezen a szakterületen történik az ország többi egyetemén és külföldön egyaránt.
- A tantárgy elébe megy azoknak az elvárásoknak és szakmai szabványoknak, amelyeket a teológia szakterületének kutatói megfogalmaztak.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Feldolgozott anyag ismerete	vizsga	75%
	Interaktív jelenlét	számontartás	

10.5 Szeminárium / Labor	Minden releváns szöveg ismerete, egy választott téma bemutatása, résztvevők interaktív bevonása	megtartott referátum kiértékelése	25%
	Interaktív jelenlét	számontartás	

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Milyen formában történik a félévvégi vizsgáztatás? Szóbeli vizsga formájában. A teremben mindig három vizsgázó diák van jelen. A tételhúzást követően kb. 20 percet lehet készülődni a felelésre. Ezt követően 10 percet kell beszélni a kihúzott tételben szereplő témáról. A fennmaradó 5 percben a vizsgáztató tanár tesz fel villámkérdéseket, ha ennek szükségét látja. Ha közvetlenül a tételhúzást követően a vizsgázó visszaadja a kihúzott tételt, másodikat is húzhat, ebben az esetben viszont két jeggyel kisebb lesz a végső értékelés.
- Milyen forrásanyagból lehet majd felkészülni a vizsgára? A tankönyv, amelyből fel lehet készülni a szóbeli vizsgára: Dorothea Sattler – Theodor Schneider: *Istentan*, in: Theodor Schneider (szerk.), *A dogmatika kézikönyve*, 1. kötet, Budapest 1998, 55–126; Jürgen Werbick: *Szentháromságtan*, in: Theodor Schneider (szerk.), *A dogmatika kézikönyve*, 2. kötet, Budapest 2000, 500–599.
- Legkésőbb melyik dátumig kapják meg a diákok a vizsgatételsort? A vizsgatételsort legkésőbb május 20-án kapja meg az évfolyam.
- Hány százalékot ér a végén a vizsgajegy? S hány százalékot a szemináriumi jegy? A szóbeli vizsga a végső jegy 75%-át jelenti, a szeminárium pedig annak 25%-át.
- Sor kerül parciális vizsgára? Ha igen, melyik tanítási héten? Nem lesz parciális vizsga.
- Pontosan mi a feladata annak, aki nem tud eleget tenni a szemináriummal kapcsolatos jelenléti kötelezettségének? Pontosan melyik dátumig kell majd elvégezni a pluszfeladatot? Szemináriumi foglalkozáson 75%-ban kötelező a jelenlét, tehát maximum 7x45 perc hiányzás megengedett. A megengedettnél több hiányzás indokoltságát a diák a szemináriumért felelős oktatóval előre megbeszéli, s azt is, hogy szükség van-e pluszfeladat elvégzésére, s ha igen, milyen határidőig kell azt benyújtani. Kötelező egy választott szemináriumi téma kidolgozása, bemutatása.

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2019.04.30

Dr. Vik János

Drd. András Szabolcs

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2019.04.30

Dr. Zamfir Korinna